

Ігор Данилович, вчитель української

Юрій Гундарів

Світлій пам'яті мого вчителя української мови і літератури
Ігоря Даниловича МОСКАЛЬОВА

Цій моїй шкільній історії вже понад піввіку. Хоча для мене вона є й досі надзвичайно актуальною, адже визначила для мене вектор на все життя...

Народився я у грузинському місті Поті, де служив тоді мій батько — військовий інженер. Мама моя родом із Північного Кавказу, з лермонтовського П'ятигорська. Маючи від природи чудовий голос, вона поїхала до Києва, де вступила до славетної консерваторії імені Петра Чайковського (до речі, одноклассниця і подруга оперної прима Євгенії Мірошниченко). Після закінчення консерваторії мама все життя викладала мистецтво бельканто у київських вишах.

Звичайно, мій дитсадок знаходився неподалік від консерваторії на провулку Шевченка, поруч із одноповерховим будинком, де він певний час мешкав і де нині розміщується його музей.

Ріс я у російськомовній сім'ї, а тому був відданий до російської школи.

Пригадую, десь у класі п'ятому наша вчителька повідомила, що діти військових можуть вивчати українську мову за бажанням. Мені просто пощастило, що Бог допоміг мені виявити таке бажання. Одному на весь клас! Можливо, на це вплинуло і відвідування музею Шевченка, і старовинний фоліант із його картинами і гравюрами, що шанобливо зберігався у моєї прабабусі, і портрети величних вусатих українських письменників на другому поверсі школи... Та можливо, найголовніше — вчитель української мови і літератури Ігор Данилович Москальов...

Усе своє життя я присвятив українському Слову.

Як провідний редактор Політвидаву України редагував твори Леоніда Кравчука і Володимира Щербицького, Бориса Олійника і Володимира Яворівського.

Понад двадцять років очолював редакційне управління апарату Верховної Ради України. Пишаюся, що є першим офіційним публікатором тексту Конституції України у "Відомостях Верховної Ради України".

Мої вірші і проза публікувалися (і публікуються!) в Україні ("Українська літературна газета", "Голос України", УкрЛіб та ін.) і за кордоном, зокрема в США і Німеччині, і не

тільки російською, а й українською.

Із власними віршами і фортепіанною музикою я виступав на провідних київських сценах — у Будинку вчених, Будинку актора, у великій залі червоного корпусу Київського університету імені Тараса Шевченка. Зі сцени Національної філармонії читав уривок із його "Неофітів"...

Наскільки це важливо вчасно зробити правильний вибір — на все життя!.. Адже я тепер навіть не уявляю свого шляху, якби не пішов до свого Вчителя — Ігоря Даниловича...

Ось він сидить на підвіконні — молодий, високий, стрункий. Великі каштанові очі трохи сумні, але на устах незмінна посмішка. І завжди в оточенні дітей — маленьких або вже великих. На колінах — розкрита "Енеїда" з фантазмагоричними ілюстраціями Анатолія Базилевича. Сміється гучніше всіх. Сам — доросла дитина!

Невідомо, коли відпочиває, скажімо, обідає. Якийсь бутербродик нашвидкуруч, і знов уроки і спілкування, уроки і спілкування...

Це він на підвіконні з колишнім випускником. Водночас духовний звіт і дружня бесіда майже ровесників.

А тепер уже через тридцять років — згорблений, зів'ялий, з якимись чужими вусами. Навздогін лунає: "Тарган!"... Але він сумно посміхається: п'ятикласники ще не відають, що чинять...

Дякую тобі, мій Вчителю, мій незламний Дон-Кіхоте! Ти все своє життя бився із залізобетонними вітряками невігластва, хамства і байдужості. Тебе нерідко зраджували й ображали. Проте, зрештою, ти переміг. І дані рядки свідчать якраз про це...

Ось перехрестя.

Де дорога?

Чиї залишилися адреси?

Ідеш до Бога?

Чи від Бога?

Перехрестити?

Перекреслити?

Ось перехрестя.

Де дорога?

Пиха, бажання, інтереси...

Ідеш до Бога?

Чи від Бога?

Безслідно зникнеш?

Чи воскреснеш?